

Notat om undersøgelsen af erhvervet, undervisere og lederes oplevelse af AI-teknologier

Udarbejdet af: Morten Amstrup, Peter Pietras og Martin Gundtoft (undervisere, konsulenter og forskere ved Zealand og Erhvervsakademi København)

Baggrund og formål

Som en del af det landsdækkende projekt *Nye Digitale Teknologier*, opsummerer dette notat de vigtigste fund fra to mindre undersøgelser foretaget i efteråret 2024 og efteråret 2025. Gennem en række interviews og en workshop med undervisere og ledere i erhvervsakademisektoren og erhvervslivet, er formålet at belyse hvordan de nævnte aktører oplever de nye generative AI-teknologiers potentialer og udfordringer. Undersøgelserne er ikke udtryk for en tilbundsående afdækning af landskabet, men udpeger centrale tendenser og potentialer for videre arbejde med disse. Notatet er struktureret efter de undersøgelser, først efterår 2024 og dernæst undersøgelser igen i efterår 2025, og afsluttes med en række anbefalinger, der inddrager den udvikling der er sket i aktørernes teknologiparathed.

Metode

1. **Interviews og workshop:** Workshop samt semi-strukturerede interviews med undervisere, ledere og erhvervsfolk for at indsamle kvalitative data om deres erfaringer og holdninger til AI.
2. **Desk research:** Analyse af eksisterende litteratur og undersøgelser om AI's indflydelse på uddannelse og erhverv.
3. **Tematisk analyse:** Analyse og tematisering af den indsamlede data (empiri og litteratur) til rapportering af centrale tendenser og efterfølgende anbefalinger

Efterår 2024: Centrale delkonklusioner

Empirien for 2024 stammer primært fra semistrukturerede interviews med undervisere og ledere fra Erhvervsakademi København og Zealand, samt ledere fra erhvervet i forbindelse med et efter- og videreuddannelseskursus.

1. **Spredning i teknologiforståelse og behov for løft på tværs af grupper:**
Vores interviews indikerer, at der indenfor alle tre grupper (undervisere, uddannelsesledere og

erhvervsledere) findes store individuelle forskelle på viden om- og erfaring med anvendelse af generativ AI. I uddannelsessektoren ligger den største viden og erfaring hos underviserne, men generelt er der både i- og på tværs af grupperne et spænd fra minimal viden og teknologiforståelse til avanceret forståelse, anvendelse og refleksion om teknologiernes implikationer. Der er dog generel enighed om, at det er vigtigt at forholde sig til teknologierne, og at det i første omgang kræver en vis teknologiforståelse som er nødvendig at kultivere og understøtte.

2. Ledelsen er ikke tilstrækkeligt klædt på til at facilitere et organisatorisk løft:

Undersøgelsen tyder på, at der ikke er tilstrækkelig viden i ledelseslaget til at understøtte en top-down styret tilgang til et organisatorisk løft af viden og anvendelse om AI-teknologier. Det er i uddannelsessektoren underviserne der står med det i hænderne, og derfor ser vi for nuværende en bottom-up drevet tilgang, hvor det er undervisere selv der former praksis for anvendelse af AI.

3. AI initiativer er primært drevet af individuelle interesser uden formelle krav:

Flere af de interviewede giver udtryk for, at AI-relaterede initiativer på deres arbejdsplads primært er drevet af individuelle interesser, uden formelle krav til vidensopbygning eller fælles strategier, og at dette har skabt et fragmenteret landskab med begrænset retning.

4. AI som didaktisk værktøj kræver fælles refleksion og planlægning:

Desk research indikerer, at AI kan anvendes som læringsteknologi i forskellige sammenhænge, men kun som led i en gennemtænkt didaktisk tilgang. AI teknologi skal ikke blot introduceres som et redskab, men som en integreret del af den didaktiske praksis hvor den rammesættes og anvendes reflekteret i den givne kontekst.

5. AI har potentiale til faglig læring, men det kræver faglig viden:

De AI-applikationer, der er mest relevante i erhvervslivet (f.eks. tekst, kode- og billedegenerering), kan understøtte undervisning og læring, men det kræver løbende kritisk og faglig refleksion at vurdere og justere, hvordan brugen påvirker proces og resultat.

Disse delkonklusioner danner grundlag for videre diskussion og udvikling af konkrete tiltag inden for projektet *Nye Digitale Teknologier* i 2025. De understreger behovet for en strategisk tilgang til implementering af AI-teknologi i både uddannelse og erhverv, og til styrket indsats for fremmelse af teknologiforståelse på tværs af sektorer.

Efterår 2025: Centrale delkonklusioner

Empirien for 2025 stammer primært fra semistrukturerede interviews med undervisere på efter- og videreuddannelsen i ledelse og kommunikation på Erhvervsakademi København samt en pædagogisk eftermiddag med 20 undervisere fra samme uddannelse. Fundene er altså, ligesom det var tilfældet i første undersøgelse, case-baserede, og peger derfor på forskellige tendenser der ofte, men ikke altid er sammenlignelige.

1. AI som arbejdsredskab til undervisningsforberedelse er stigende

Sammenlignet med 2024, hvor AI for mange undervisere var perifert og primært forbundet med bekymringer om snyd, beskrives AI i 2025 som et almindeligt arbejdsredskab, som flertallet anvender i et vist omfang - særligt til forberedelse og udvikling af undervisning. Forskellighed i hvordan det foregår i praksis ses som en styrke frem for et problem - særligt hvis erfaringerne deles.

2. AI anvendes bredt i undervisningen - men kræver fortsat faglig dømmekraft

AI bruges til alt fra idéudvikling og produktion af undervisningsmaterialer, til forskning, transskription og analyse. Mange bruger det til at finde nye faglige vinkler, cases, narrativer og øvelser, samt til at transskribere og strukturere kvalitative data. Der er en vis opmærksomhed på fejl og introduktion af bias forbundet ved at lade AI gøre for meget, f.eks. ukritisk overtagelse af forslag til koder og temaer i forbindelse med analyse.

3. Fra ensidigt fokus på snyd, til eksamensformer med refleksion og mundtlighed

Hvor AI i 2024 især blev diskuteret som et potentielt værktøj til snyd, beskriver undviserne i 2025 et skifte mod eksamensformer, hvor AI-brug ses som en rammebetingelse og kompetence. Fokus er flyttet fra afsløring til, om den studerende kan forklare, argumentere og perspektivere brugen af AI - ofte med større vægt på mundtlighed. Samtidig anerkendes prompting som en fagligt relevant kompetence.

4. Praksisnære kursusforløb er gode, men der mangler tid til systematisk kompetenceudvikling

Udviklingen er fortsat i høj grad drevet nedefra, men der peges på, at konkrete, praksisnære forløb har haft stor betydning som katalysator og fælles referenceramme. Samtidig oplever undviserne mangel på tid og strukturelle rammer til at arbejde systematisk med AI-didaktik, og meget kompetenceudvikling sker oven i en allerede presset hverdag.

5. AI som hjælpemiddel - men også som magtfuld aktør og skyggeleder

AI beskrives stadig grundlæggende som et hjælpemiddel - en "skruemaskine", "taxa" eller "ladcykel", der kan frigøre tid til kerneopgaver. Men der er samtidig stigende bevidsthed om, at AI påvirker dataindsamling, analyser, selvprofilering og organisationskultur, og at både studerende og medarbejdere bruger AI som en form for "skyggeledelse". Det peger på et

fremadrettet behov for fag og strategier, der eksplicit adresserer den potentielle bias det kan introducere.

Anbefalinger

1. Etablering af ledelseskurser i AI med fokus på teknologiforståelse og ledelse med AI

For at sikre bedre forståelse og strategisk brug af AI i ledelseslaget anbefales det at udvikle specifikke kurser rettet mod ledere. Empirien fra 2025 tyder på, at fokus bør udvides fra basal teknologiforståelse til ledelse med AI: hvordan AI indgår i medarbejderes og studerendes praksis, i beslutningsprocesser og i organisationskultur.

2. Konsolidering af AI-brug i undervisning gennem fælles didaktik og kritisk stillingtagen

Da en stor del af underviserne allerede bruger AI, bør fokus flyttes fra "at komme i gang" til at dokumentere, dele og kvalificere de mest virkningsfulde måder at integrere AI i undervisning og læringsaktiviteter - f.eks. brug af narrative cases, AI som didaktisk spejl og struktureret brug i forberedelse. Og måske allervigtigst, oparbejde en fælles praksis med kritisk refleksion omkring AI-teknologiers indflydelse på faglighed, undervisningspraksis og læringsprocesser, hvor der også er plads til at vælge AI fra.

3. Pilotprojekter, organiserede udviklingsforløb og tid til kollegial eksperimentering

Afprøvning af AI-teknologier i praksis, for at kvalificere anvendelse og uforudsete implikationer, er afgørende i både undervisning og erhverv. De mest markante spring i praksis er sket, når undervisere har haft konkrete udviklingsforløb og fælles sprog. For at undgå, at udviklingen hviler på få frontløbere, bør der afsættes tid og rammer til at udvikle, afprøve og dele AI-understøttede forløb systematisk.

4. Formulering af klare retningslinjer for AI i forskning, dataindsamling og analyse

Med den stigende brug af AI til transskription, spørgeskemaer og analyse er der behov for institutionelle guidelines, der gør det muligt at handle ansvarligt i praksis - med fokus på anonymisering, brug af godkendte værktøjer og tydelig metodebeskrivelse ved brug af AI.

5. Udvikling af eksamens- og bedømmelsesformer, der eksplicit adresserer AI-brug

Eksamensformer bør i højere grad anerkende, at AI er et vilkår, og at AI kompetencer, kildekritik og refleksion over egne valg med AI er relevante bedømmelseskriterier - snarere end udelukkende at fokusere på afsløring af snyd.

6. Etablering af tværgående samarbejder mellem uddannelse og erhverv

Skabelse af samarbejder mellem uddannelsesinstitutioner og erhvervslivet for at fremme fælles forståelse og udvikling er afgørende for relevans i forskning og uddannelse.

7. Kritisk fokus på de etiske og menneskelige effekter gennem løbende monitorering

Forskning og udarbejdelse af metoder til løbende evaluering af AI-teknologiers relevans,

effekt og skjulte bias, i både undervisning og erhverv er afgørende. I takt med at AI er blevet hverdagsteknologi, bør fokus være på kritisk brug, etik og bevidsthed om, hvordan værktøjerne påvirker faglighed, selvforståelse og professionsidentitet - snarere end blot at introducere nye funktioner.

AI-deklaration

Dette notat er delvist udarbejdet ved brug af generativ AI. ChatGPT (OpenAI, model GPT-5.1 Thinking) er anvendt som sparringspartner og inspiration til struktur, tematisering samt forkortelse og sproglig forbedring af teksten på baggrund af det foreliggende empiriske materiale. Alle faglige vurderinger, valg af pointer og endelig godkendelse af indholdet er foretaget af forfatterne.